జీవన తరంగాలు

- పూడిపెద్ది నీలవేణి

‘‘ఈరోజు ఆఫీసుకెళ్లవా గిరిజా? యింకా అలాగే వున్నావ్ తెమలకుండా?’’

మంచం మీద బోర్లా పడుకుని వున్న కూతుర్ని ఉద్దేశించి అడిగింది తల్లి పార్వతమ్మ విడిపోయిన జుట్టు తిరిగి ముడేసుకుంటూ.

‘‘లేదమ్మా, ఈరోజు శెలవు పెట్టేను. ఒంట్లో కాస్త అదోలావుంది!’’ గోడవైపు తిరిగి పడుకుంటూ అంది గిరిజ.

‘‘అయ్యో! నువ్వాఫీసుకెళ్తే, వస్తున్నప్పుడు ఓ కవరో, ఇన్‌లాండో తెమ్మనమని చెప్పాలనుకున్నానే! మీనాన్నకి రెండ్రోజులై చెపుతున్నా, నీరజ మావగారికి ఓ ఉత్తరం రాయండంటూ. ఏడో నెలొచ్చి వారం అయిందా! యింకెప్పుడు రాస్తారో, ఎప్పుడు వెళ్లి దాన్ని తీసుకువస్తారో?’’ అన్న మాటలూ ఒకేసారి ఏకరువు పెడుతూ అక్కడేవున్న భర్త గామంచా, ధోవతీ తీసి ఎండలో వేసింది.

‘తన అనారోగ్యం గురించి కాదు బెంగ! వాళ్ల పనులు తెమలలేదనే!- ఏవిటో ఈ మనుషులు!’ మనసులోనే బాధపడింది గిరిజ.

• • •

పరమేశ్వరరావుకీ, పార్వతమ్మకీ అయిదుగురు సంతానం. పెద్దకూతురు సరోజ ని బావమరిదికే ఇచ్చి పెళ్లిచేసేడు. రెండో సంతానం కొడుకు రామం. రామాన్ని డిగ్రీవరకు చదివించాడు. బడిపంతులు గిరీలో అధిక సంతానం కావడంచేత అంతకన్నా మరి పైకి చెప్పించలేకపోయేడు. కంప్యూటర్ కోర్సు చేసి ఉద్యోగాన్వేషణలో వుండగా వరసకి బావమరిది అయిన సుందరరామయ్య తన పలుకుబడి ఉపయోగించి రామానికి ఓ మంచి కంపెనీలో ఉద్యోగం వేయించి, తన కూతుర్ని యిచ్చి పెళ్లిచేసేడు. పైవూర్లో కాపరం వున్న కొడుకు తన జీవితం, జీతం తనకే పరిమితం అని వుంటాడు. మూడోది గిరిజ- గిరిజ చదువులో చాలా చురుకు. చిన్నప్పటి నుండీ ఎంతో తెలివిగా చదువుతూ మంచిమార్కుల్తో డిగ్రీ పాసు అయింది. ఎల్.ఐ.సి.లో ఉద్యోగం దొరికింది. మూడో అమ్మాయి- అంటే నాలుగో సంతానం నీరజ. నీరజకి చదువుకన్నా తక్కిన విషయాల్లో శ్రద్ధ ఎక్కువ. ఎప్పుడూ సినిమాలూ, స్నేహితులూ అంటూ చదువు పట్ల శ్రద్ధ చూపించేదికాదు- ఆఖరివాడు గోపాలం. పదోక్లాసు పాసు అయి కాలేజీలో అడుగుపెట్టేడు.

నీరజకి చదువెలాగూ అబ్బలేదు. పెడదార్లు పట్టకుండా పెళ్లిచేసి ఓ యింటిదాన్ని చెయ్యడమే మంచిదనిపించి, వేలు విడిచిన మేనల్లుడు ప్రభాకరానికి పిల్లనిస్తానని చెల్లెలుని అడిగేడు.

‘‘అదేవిట్రా అన్నయ్యా? రెండోదానికి చెయ్యకుండా మూడోదానికి పెళ్లేవిట్రా?’’ అంది.

‘‘అది ఉద్యోగం చేసుకుంటున్నాదికదే?’’ ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడే చెయ్యొచ్చు! ముందు దీనికి చేస్తే సరిపోతుంది!’’

‘‘అదిసరేలేరా? అది పుట్టినప్పుడే అనుకున్నాం. గిరిజే మా కోడలనీ!’’ అంది జానకమ్మ.

‘‘అవునే! అప్పుడిలా అవుతుందనుకున్నామా? దీనికి చదువూ, సంధ్యా అబ్బలేదు- అదేమో చదువుకుని ఉద్యోగం చేస్తోంది. ఎవరైతే ఏంలేం, యిద్దరూ నీకు మేనకోడళ్లేకదా?’’

‘‘అదికాదురా అన్నయ్యా..’’ అని యింకా ఏదో అనబోయింది.

‘‘మరింకేం చెప్పకే! గిరిజకేం తొందరలేదు. అదో మగరాయుళ్లా ఉద్యోగం చేసుకుంటున్నాదా? ఆమాటకొస్తే నేదాన్ని కూతురనుకోనే, కొడుకే అనుకుంటా!’’

తండ్రి యిలా అంటూవుంటే గిరిజలో అహం పొంగిపోయేది. తండ్రికి తనమీద వున్న భరోసాకి ఆమె పొంగిపోయేది. తండ్రి గిరిజ తెలివితేటల్నీ, బుద్ధినీ ఎప్పుడు ప్రశంసించినా, గిరిజలో ఉత్సాహం పరవళ్లు త్రొక్కి, ఒకింత గర్వం కూడా కలిగేది. తండ్రికి గల భరోసా, నమ్మకాన్ని ఎప్పుడూ వమ్ము చేయకూడదనుకునేది గిరిజ. తనకేం, హాయిగా ఉద్యోగం చేసుకుంటోంది. ఒకరికి లోనయి బ్రతకక్కర్లేదు. మగాడికన్నా దర్జాగా, హాయిగా, తన్నుతాను [illegible] తండ్రికి, తల్లికి అండగా వుంటోంది. ఈ [illegible] ఆలోచనలతో, తృప్తితో ఆమె మనసు [illegible] ఉద్యోగం కొత్త, బాధ్యతలు కొత్త. ఈ [illegible] స్వీకరిస్తూ తండ్రికి సహాయంగా వుంటు[illegible] ఆమెకేదో తృప్తినిచ్చేది.

చదువు, సంధ్య లేని కారణంగా, నీరజ. [illegible]వుల పెళ్లి చాలా ఘనంగానే జరిగిపోయింది. [illegible] అన్ని బాధ్యతలూ గిరిజవే! అదో [illegible] ఘనంగా అనిపించేది. అన్ని బాధ్యతలూ [illegible] ‘మగాడికేం తీసిపోదు’ అని నలుగురూ అంటు[illegible] గర్వంగా వుండేది గిరిజకి.

‘చెల్లెలు అన్ని బాధ్యతలూ వహిస్తుంటే మనకెం[illegible]కులే!’ అనుకుంటూ ఆరోజుకి భార్యా, పిల్లల్తో [illegible] పెళ్లి కాగానే నలుగుర్తో తనూ వెళ్లిపోయేడు రామం.

పరమేశ్వరరావు గిరిజని ఎప్పుడూ ‘గిరీ’ అనే పిలి[illegible]వాడు. ఆ పిలుపులో కూడ గిరిజని ఓ కొడుకులా భావించేవాడు. అది మరింత ఉత్సాహాన్నీ, గర్వా[illegible] కలిగించేవి గిరిజకి.

బడిపంతులు ఉద్యోగంతో, బండెడు సంసారా[illegible] ఎలాగోలా లాగి రిటైర్‌మెంటు తీసుకున్నాడు పరమే[illegible]రరావు. అతని గ్రాట్యుటీ, ప్రావిడెంటు ఫండూ అ[illegible] కూతురుకి చేసిన పెళ్లి అప్పులు తీర్చడానికి సరిపో[illegible]యేయి. వచ్చే పెన్షను డబ్బులు యింటద్దెకీ, పిల్లాడి చదువు సంధ్యలకే అంతంత మాత్రం. పెద్దకొడుకు ఏవీ సర్దకపోగా ఎప్పుడొచ్చినా, పదో, పరకో తండ్రినే అడిగి పట్టుకెళ్లేవాడు. వంశోద్ధారకుడు మరి! పరమే[illegible]రరావు పెదవి విప్పేవాడు కాదు- గిరిజ సంపాదనే వాళ్లకి కొండంత అండ!

• • •

ఆరోజు సీట్లో చాలా బిజీగా వుంది గిరిజ. లంచ్ టైముకి అంతా కేంటీన్‌వేపు వెళ్లిపోయేరు. గిరిజ మాత్రం సీట్లోనేవుంది. ఏదో దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తూ కళ్లు రెండూ బొటనవేలూ, చూపుడువేలుతో నొక్కుకుంటూ కుర్చీలో వెనక్కి వాలింది.

‘‘హల్లో గిరిజగారూ? మీరు లంచ్ చెయ్యలేదా?’’

గిరిజ సీటు దగ్గరకి వచ్చి అడిగేడు రఘురాం. ఆలోచనల నుండి తేరుకున్న గిరిజ-

‘‘ఆ! అబ్బే లేదండీ! తల కాస్త నొప్పిగా వుంటేనూ..’’ అంటూ బేగులో తలనొప్పి మందు తీ[illegible] కాస్త రాసుకుని రిలాక్స్ అయింది.

‘‘ఏదైనా టాబ్‌లెట్ తెచ్చేదా? తలనొప్పి త[illegible]తుంది. కాస్త చాయ్ తెమ్మన్నారా?’’ ఆప్యాయం[illegible] అడిగేడు.

‘‘అబ్బే! ఒద్దండీ! తలకాస్త నొప్పిగా వుందంతే అదే తగ్గిపోతుందిలెండి.’’

‘ఎవరితోనూ ఎక్కువగా మాట్లాడని ర[illegible] తనంటే ఎందుకంత ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ కనబరుస్తు[illegible] అందరి మగాళ్లలాంటి వాడేనా? అతని [illegible]

ఎప్పుడూ అసభ్యత కనబడలేదు. ఈరోజు అతని గురించి ఎందుకంతగా ఆలోచిస్తోంది తను?' ఛ! ఛ! మనసు బాగోలేనప్పుడు అన్నీ ఆలోచనలే! తనను తానే సంబాళించుకుని తిరిగి పనిలో లీనమైపోయింది. లంచ్ అవర్ అయిపోయాక ఎవరిసీట్లో వాళ్లు స్థిరపడ్డారు. గిరిజ మనస్సంతా అల్లకల్లోలంగా, ఏదో చిరాగ్గా వుందీరోజు. పని ఏం తోచడంలేదు, ఎందుకో ఏం చెయ్యాలనిపించడంలేదు.

గిరిజ, రఘురాం ఒకేదగ్గర పనిచేస్తున్నా- చాలాకాలంగా ఒకరికొకరు పెద్దగా పరిచయం పెంచుకోలేదు. గిరిజ ఎక్కువగా ఎవరితోనూ మాట్లాడదు, చాలా సిన్సియర్‌గా చేస్తుంది పని. అన్నింట్లోనూ చాలా సెన్సిటివ్ మనస్తత్వమే(?). ఆమె వ్యక్తిత్వం అంటే రఘురాంకి ఎంతో ఆరాధన, ఆదర్శం. అందుకే ఏ ఆడపిల్లతోనూ మాట్లాడని రఘురాం గిరిజపై ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ చూపిస్తాడు. ఆమెపైగల అతని ఆరాధనని అతను మనసులోనే పదిలంగా దాచుకుంటాడు.

ఆఫీసు వదిలే సమయానికి వర్షం పడే సూచనలు కనబడ్డాయి.

ఆకాశం మబ్బులతో నిండిపోయింది గిరిజ మనసులాగే! ఒక్కొక్కరే లేచి సీట్లో కాగితాలుగట్రా సర్దుకుంటున్నారు. ఎవరి సందడి వాళ్లది. తొందరగా యిళ్లకి చేరిపోవాలని ఆరాటం! అప్పుడు గుర్తొచ్చింది గిరిజకి ఉదయం తను వచ్చేటప్పుడు గొడుగు తేలేదని. అయినా వర్షం పడుతుందని తనకేం తెల్సు? అసలే ఒంట్లో బాగులేదు. వర్షంలో తడిస్తే ఎలా?''

''ఏవిటో ఈ వానొకటి యిప్పుడే రావాలా?''

ఆలోచిస్తూ వరండాలో నిల్చున్న గిరిజ దగ్గరకి రఘురాం వచ్చి-

''యిఫ్ యూ డోంట్‌మైండ్, టేక్ మై అంబ్రిల్లా మేడమ్!'' అంటూ తన గొడుగు ఆఫర్ చేసేడు రఘురాం.

''నోథేంక్స్'' అని గిరిజ అనేలోపునే గొడుగు అక్కడ వుంచి స్నేహితుడితో స్కూటర్ మీద వెళ్లిపోయేడు.

మితంగా, సున్నితంగా మాట్లాడే అతని స్వభావం, ఎన్నిరోజులు పరిచయం వున్నా హద్దులు దాటని అతని సంస్కారం ఆమెకు ఎంతో నచ్చేయి.

'ఏవిటీ ఈరోజు రఘురాం గురించి యింతలా ఆలోచిస్తున్నాను?' అతనివైపు ఆకర్షితురాలనవుతున్నానా?'' చిన్న చిరునవ్వు నాట్యం చేసింది ఆమె పెదాలపై.

ఆలోచనలతో యిల్లు చేరుకున్న గిరిజకి యిల్లంతా సందడిగా, గోలగా అనిపించింది. ఉదయం నుండి అలసటగా, నిస్సత్తువుగా వున్న గిరిజ 'కాస్త వేడికాఫీ తాగి, రిలాక్స్ అవుతే బాగుణ్ణు' అనుకుంది. రాగానే ఇల్లంతా ఒకటే గోల. అక్క, పిల్లలు, చెల్లెలు, ఆమె భర్త అంతా యిల్లంతా నిండివున్నారు.

తన ఉనికే ఎవ్వరికీ పట్టనట్లు ఎవరి గోల వాళ్లది.

''వచ్చేవా గిరిజా! మీ నాన్నని నీకు ఫోనుచేసి చెప్పమందామనుకున్నానే, ఆ సన్నాయిమేళం వాళ్లతో చెప్పమనీ. నువ్వొచ్చే తోవలోనే కదా? పోనీలే! రెండ్రోజులు టైముంది కదా! రేపు ఆఫీసుకెళ్తున్నప్పుడు మర్చిపోకుండా చెప్పు!'' తల్లి చెప్పుకుపోతోంది.

బట్టలు మార్చుకుని, కాళ్లూ చేతులూ కడుక్కుని వసారాలోకొచ్చిన గిరిజతో-

''ఒరే గిరీ! రేపాఫీసుకెళ్తున్నప్పుడు ఆ శాస్త్రుర్లుగారికి చెప్పూ నేనోసారి కనపడమన్నాననీ! ఆ గోపాలం గాడ్ని పంపుదామంటే వాడసలు యింటి పట్టున వుంటేనా, నాకా వెళ్లే ఓపికలేదు.'' తండ్రి ధోరణి తండ్రిది.

అప్పుడు రఘురాం ఆప్యాయమైన పిలుపు గుర్తుకొచ్చింది. ''మేడమ్! ఓ కప్పు టీ తాగుతారా! తలనొప్పి సర్దుకుంటుంది!'' రఘురాం మళ్లా గుర్తుకొచ్చేడు. మనిషికి కావలసింది ఆలంబన! అతని 'పిలుపు' తలుచుకుంటే మనసుకి 'హాయి' అనిపించింది.

''గిరీ- మరిచిపోకురా!'' తండ్రి మరోసారి హెచ్చరించేడు. తండ్రి పిలుపు ఎప్పటిలా ఉత్సాహంగా వినపడలేదు గిరిజకి. 'తనను వాడుకోడం మాత్రం

కొత్త మోడల్

''ఏమండీ! కొత్త విసిపి ప్లేయర్ తెద్దామండీ'' అంది భార్య.

''సరే'' అన్నాడు భర్త.

''అలాగే కొత్త మోడల్ వాషింగ్ మిషన్ తీద్దాం!''

''సరే!''

''ఎప్పుడు తెద్దాం మరి!''

''ఈసారి పండక్కి మీ పుట్టింటికి వెళ్లినప్పుడు'' అని చల్లగా చెప్పాడు భర్త.

శిక్ష

''నువ్వు ఎప్పుడైనా నీ భార్యమీద అరిచావనుకో. తను ఏం చేస్తుంది?'' అడిగాడు వెంకట్రావు.

''తనేం చేయదు. నేనే ఆ రోజు వంట చేయాల్సివస్తుంది'' అన్నాడు విసుగ్గా సుబ్బారావు.

ఓపిక

''ఆ వెంకట్రావు చెప్పే కవితలన్నీ ఓపిగ్గా వింటుంటావు. అదెలా సాధ్యం అవుతుంది?'' అని అడిగాడు రామనాథం.

''సింపుల్. హియరింగ్ మిషన్ తీసేసి అతని ముందు కూర్చుంటాను'' అని చెప్పాడు సోమనాథం.

సంగీతం

''ఇన్ని రోజులకు నా సంగీతంవల్ల ఓ మెడల్ సంపాదించాను'' గర్వంగా చెప్పింది లక్ష్మి.

''మొత్తానికి సాధించావన్నమాట. మరి డల్‌గా ఉన్నావేం?'' అని అడిగింది రమణి.

''నా సంగీతం ప్రాక్టీస్ ఆపమని చెప్పి మా ఇంటి చుట్టుప్రక్కల వాళ్ళంతా కలసి ఇచ్చారు.''

- వి.శ్యామ్‌కుమార్ (బీదర్)

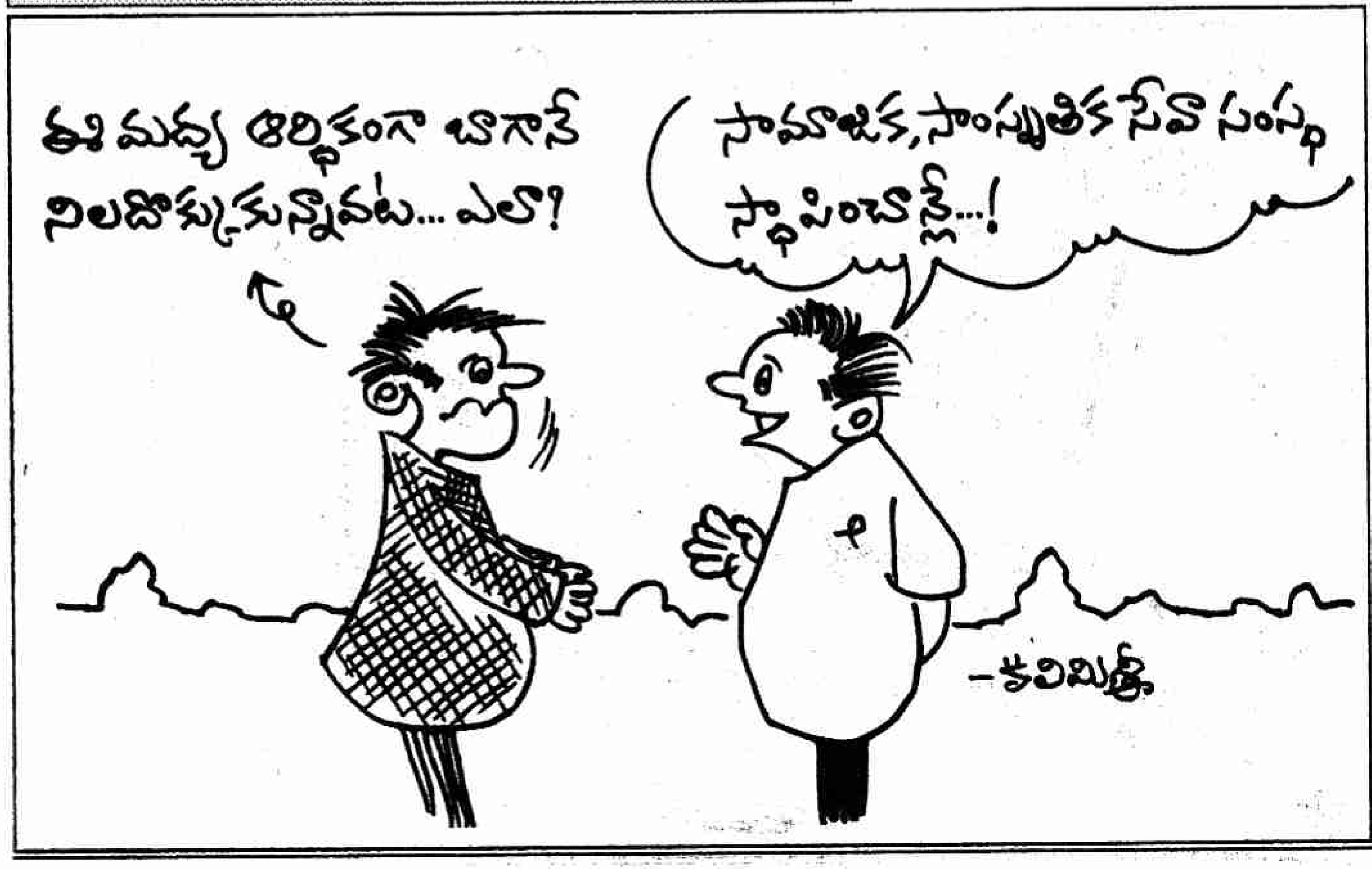

యింట్లో అందరికీ బాగా చేతనవును!' బాధగా మూలిగింది గిరిజ మనసు.

''అక్కా ఎప్పుడు చేయించుకున్నావే ఈ ముత్యాల దండ?'' దండతీసి తన మెళ్లో వేసుకుంటూ అడిగింది చెల్లెలు నీరజ.

''దానికేం! హాయిగా ఉద్యోగం చేసుకుంటోంది. ఏది కావాలంటే అదే కొనుక్కుంటుంది!'' అంటూ గదిలోంచి బయటకొచ్చింది అక్క సరోజ.

''నీరజ పురుడుపోసుకుని వెళ్లిపోయేటప్పుడు దానికీ యిలాంటి హారం ఓటి చేయించవే గిరిజా! పాపం పిచ్చిపిల్ల ఎంత ముచ్చట పడుతోందో!'' అమ్మ సిఫార్సు.

'అవును! తన ఆర్జనంతా తనే ఖర్చు పెట్టుకుంటోంది. ఏవిటో ఈ మనుషులు, మమత, మమకారం ఏంలేవు!' తనే ఓ కప్పు కాఫీ చేసుకుని తాగుతూ కుర్చీలో నడుం వాల్చింది.

• • •

నీరజ సీమంతం ఘనంగా జరిగింది. మర్నాడూ శలవు పెట్టింది గిరిజ బడలికగా వుందంటూ. ఉదయమే సరోజ, పిల్లలు వెళ్లిపోయేరు. సాయంకాలం కాఫీ చేసి తల్లికి, తండ్రికి యిచ్చింది. నీరజ, ఆమె భర్త పేకాట ఆడుకుంటున్నారు. కాఫీ ఇద్దరికీ తీసుకెళుతున్న గిరిజకి వాళ్ల మాటలు చెవిని పడ్డాయి.

''ఈ ముత్యాల దండ నీ మెళ్లో అలా మెరుస్తూ వుంటే ఆ దండకే అందం వచ్చిందోయ్ నీరూ!'' నీరజ భర్త అన్నమాటలకి–

''ఆ! ఆ! ఈ సినిమా డైలాగులకేంగానీ, ఈ దండ మా గిరిజది. మీరో దండ చేయించి అప్పుడు చెప్పండి నా మెళ్లో మీరేసిన దండకందం వచ్చిందో, లేక అది చూస్తున్న మీకే వచ్చిందో అందం.'' అనగానే–

''ఆ! ఆవిడకెందుకోయ్ ఈ దండలూ, సొగసులూ. చూసి ఎవరానందించాలీ?''

''హూష్. ఊరుకోండి. అది విన్నాదంటే...'' అంటూ యింకా ఏదో అనబోతోంది. గిరిజకి మరి అక్కడ వుండాలనించక, కాఫీ కప్పుల ట్రే అక్కడే వుంచి చెల్లెలుకి కేకవేసి డాబా మీదకి వెళ్లిపోయింది కలతపడ్డ మనసుతో.

ఆమె మనసంతా చికాకుగా వుంది. తనమీద తనకే విసుగ్గా వుంది. తన ఆర్జనకి వున్న గుర్తింపు తనపై ఎవరికీ లేదు. జీవితంలో ఏదో తెలియని వెలితి. ఏదో పోగొట్టుకున్నానన్న భావన! ఏవేవో ఆలోచనలు. బాగా చీకటి పడేవరకు ఒంటరి... యింది.

మర్నాడు నీరసంగా అనిపించినా ... రింది. అక్కడే తన మనసుకి ప్రశాంతి ... మొదటిసారిగా. ఆఫీసు పనిలో ...

''మేడమ్! ఆఫీసువాళ్లంతా పార్టీ ... మేనేజరుకి. నిన్న మీరు రాలేదుగా నేనే ... చేసేను.'' కొంచెం ఆగి ''రెండ్రోజులు ... ఆరోగ్యం సరిగా లేదా? ఇఫ్ యూ ... మీకు అభ్యంతరం లేకపోతేనే చెప్పండి. ... మాట్లాడుతున్నానా?''

ఆప్యాయంగా, ఆత్మీయంగా అతని ... తన క్షేమం తెలుసుకోవాలన్న తపన, నిన్న ... రాలేనందుకు అతని ఆత్రుత ఆమెకు ఊరట ... చేయి. ఈరోజు అతని మాటలు ఆమెకు విసు... పించలేదు. అతని ఆప్యాయతలో ఏదో స్వచ్ఛత ... పించాయామెకు. తన 'ఉనికి' ఆరోగ్య విషయం ... రికీ పట్టకపోయినా 'నేనున్నా'నన్న భావం ... చింది రఘురాం చూపుల్లో, మాటల్లో ఆమెకు. ... మనిషికి కావలసింది.

''లేదండీ, కొంచెం పనుంటేనూ!'' చిన్నగా ... తనపనిలో లీనమైంది గిరిజ. ఆరోజు పని ... ఉత్సాహం అనిపించింది. తన అనారోగ్యం గురించి ఆరోజు చెప్పాలనిపించలేదు రఘురాంకి.

రఘురాంకి 'నా' అన్నవాళ్లు ఎవరూలేరు. ఉద్... తప్ప మరేం లేదు అతనికి. అందరిదగ్గరా మంచి ... పించుకుంటూ, నొప్పించక తానొవ్వక అన్న స్వభా... కలిగి హాయిగా బ్రతికెయ్యడమే అతని ధ్యేయం.

• • •

ప్రభాకరంకి తెలిసినవాళ్ల యింటికి బయల్దేరా... నీరజ, ప్రభాకరం, అట్నుంచటే సినిమాకి వెళ్లి వస్తా... న్నారు. గోపాలం బైయటికి వెళ్లేడు. పార్వతమ్మ, ... మేశ్వరరావు ఏదో మాట్లాడుకుంటున్నారు గదిలో. ... గదిలో మంచంమీద పడుక్కుని పుస్తకం చదువుకుం... టోంది గిరిజ. మంచినీళ్లు తాగుదామని బైటకొచ్చి... ఆమెకు తల్లి, తండ్రి మాటలు చెవిని పడ్డాయి.

తల్లి కాస్త స్వరం తగ్గించి అడుగుతోంది తండ్రి...

''దానిక్కూడా నాలుగక్షింతలు వేసేస్తే మన బాధ్... తీరిపోతుందండీ, ఎన్నాళ్లిలా మగరాయుడి... ఉద్యోగం చేయిస్తారూ?''

''నీకు మరీ మతిపోతోందేం పార్వతీ? ఎంత అ... యకంగా మాట్లాడుతున్నావ్? దానికి పెళ్లి ... పంపెస్తే ఏంతింటామే గడ్డీ?''

''అంటే మీ ఉద్దేశం? అదెప్పుడూ యిలాగే ఒం... స్తంభంలా వుండాలనా?''

''ఎలావుందిప్పుడూ? హాయిగా ఉద్యోగం చే... కుంటూ, మగాడికి మొగుళ్లా లేదూ? దర్జాగా బ్ర... కుతోందే! దానికేం తక్కువ?''

''దానికేం తక్కువంటారేంటండీ? మొగు...

తక్కువ- అది చాలదా? దాని తోటి వాళ్లంతా కాపరాలు చేసుకోడం లేదా? ఆ పాపం మనం మూటకట్టుకోకూడదండీ.''

''నోర్మూసుకోవే! అయినా నీ తెలివికానీ! అది పెళ్లి చేసుకుని వెళ్లిపోతే, నా ఆర్జన, నా రాబడి ఎంతకనక? ఆ పెన్షను మీద ఈ పిల్లల రాకలూ, పోకలూ, ఆ చంటాడి చదువూ గట్టెక్కేనా? దాని పెళ్లి ఇంకొన్నాళ్లు వాయిదావేద్దాం! నీ సలహా అఘోరించినట్టే వుంది.''

మరి వినలేకపోయింది గిరిజ.

మతిపోయింది ఆమెకు. ఎలాగో గదిలో చేరి పక్క మీద వాలిపోయింది. 'తన కన్నతండ్రేనా ఈ మాటలన్నది? తనో డబ్బు సంపాదించే యంత్రం. వరాలిచ్చే దైవం. తనకీ మనసుందనీ, కోరికలూ, జీవితం గురించి ఆశలూ, వున్నాయని ఎందుకనుకోరు? కలలు కనే కన్నెవయసు బాధ్యతలకే అంకితం అయిపోయింది. చదువుకుని ఉద్యోగం చేస్తున్న ఆడపిల్లకి పెళ్లి చెయ్యాలనే ధ్యాసలేని తండ్రుల్ని చాలామందిని చూసేను. అందర్లో యిటువంటి, కఠినమైన, నీచమైన, స్వార్థపూరితమైన ఆలోచనలే వుంటాయా? మగాడికి చదువు, సంధ్య చెప్పించి పెళ్లి చేస్తే అది బాధ్యత. కాని ఆడపిల్లకి చదువు చెప్పించి పెళ్లి చేసేస్తే కన్నవారి 'రాబడి'కి లోటు. కానీ 'జీవితం' యిద్దరిదీ ఒక్కటే కదా! మగాడు వంశోద్ధారకుడు. తల్లి, తండ్రిని పోషించకపోయినా, పోషించలేకపోయినా ఆధిపత్యం వాడిదే!

చిన్నప్పటి నుండి తన తెలివితేటల్ని మెచ్చుకుంటూ, తననొక మగపిల్లాడిలా తీర్చిదిద్దిన తండ్రిలో యిటువంటి స్వార్థచింతన వుందని తను కలలోకూడ అనుకోలేదు. కొవ్వొత్తిలా తనకు తనే హరించుకుపోతూ అందరి అవసరాలూ తీరుస్తూ, ఎవరికీ ఏమీ కాని నేను- నేను ఏం చెయ్యాలి? ఈ విధంగా ఉద్యోగం చేస్తూ అందరికీ 'నేనున్నా'నంటూ యిలా మిగిలిపోవలసిందేనా?'' వీల్లేదు- తనకీ ఓ జీవితం కావాలి. తన బాగోగులు అక్కర్లేదనుకున్న వారి గురించి తను మాత్రం ఎందుకు అంకితం అయిపోవాలి? తననే కావాలనుకున్న వాళ్లకి తనెందుకు ఆసరా కాకూడదు?''

పరి పరి విధాల ఆలోచనా తరంగాలలో మునిగిపోయిన గిరిజ ఓ గట్టి నిశ్చయానికొచ్చింది. తుఫాను తర్వాత ఏర్పడిన ప్రశాంతత కలిగింది ఆమె మనసులో. ఒక నిశ్చయానికి వచ్చిన గిరిజ నిశ్చింతగా నిద్రపోయింది. ఆమె భోజనం చెయ్యకపోయినా ఆరాత్రి ఆమెకు నిండుగా అనిపించి హాయిగా నిద్రపట్టింది.

• • •

ఉదయాన్నే నిద్రలేచిన గిరిజకి యింట్లో మనుసులు ఏదో కొత్తగా అనిపించింది. మనసు ఎంతో తేలికగా, హుషారుగా అనిపించింది. తొందరగా తెమిలి ఆఫీసుకి బయల్దేరింది. ఆమె మనసు ఎందుకో ఆత్రుతగా, ఆరాటంగా వుందారోజు. బహుశా అది అధిక సంతోషంవల్ల నేమో!

• • •

సాయంకాలం ఆరుగంటలవుతోంది. వీధి గుమ్మంలో ఆటో ఆగిన చప్పుడయింది. వీధిలోకొచ్చింది పార్వతమ్మ- ''ఎవరు చెప్మా!'' అంటూ.

ఎదురుగా నిల్చున్న నూతన వధూవరులను చూసి అవాక్కయింది. ఆశ్చర్యపోయింది. అయినా కాస్త సంతోషం చోటుచేసుకుంది ఆమె ముఖంలో.

''ఎవరు పార్వతీ? ఎవరావచ్చిందీ?'' కళ్లజోడు సరిచేసుకుంటూ వీధిలోకొచ్చిన పరమేశ్వరరావు మెడలో పూలదండలతో వచ్చిన వధూవరులయిన గిరిజ, రఘురాంలను చూస్తూనే నోట మాటరాక అలాగే నిల్చుండిపోయేడు. కూతురు యింత తెగిస్తుందని అతను ఎప్పుడూ ఊహించలేదు. తను చెప్పిన ప్రతి మాటా వింటూ, తలవంచుకుని తు.చ. తప్పకుండా పాటించే గిరిజనే తనకు తెలుసు. కాని తలెత్తుకుని యింతటి ధైర్యమయిన పని చేసిన గిరిజను చూస్తే అతనికి ఎంతో ఆశ్చర్యం అనిపించింది. అతనా ఆశ్చర్యం నుండి తేరుకోకముందే అంది గిరిజ-

''మీ సలహా లేకుండా, మీతో ఒక్కమాట మాత్రం చెప్పకుండా పెళ్లి చేసుకున్నాను, నే చేసింది పొరపాటు, నన్ను క్షమించి, మన్నించి మమ్మల్ని ఆశీర్వదించండి నాన్నా. మమ్మల్ని ఆదరించి యింట్లోకి రానీండి! అనీ అడగడానికి రాలేదు. పెళ్లి చేసుకుని, మీదగ్గరకు రాకుండా వెళ్లిపోతే లోకానికీ, కన్నవారికీ భయపడి పిరికిదానిలా పెళ్లి చేసుకున్నానని లోకులూ, మీరూ అనుకోవచ్చు. అందుకే 'నేను పెళ్లి చేసుకున్నాను నాన్నా' అని చెప్పడానికి వచ్చేను. నేను ఏం చేసినా ధైర్యంగానే చేస్తానని మీకు తెలుసు. నేచేసిన పని మంచిదయినప్పుడు ఎందుకు భయపడాలి? నన్ను ఆదరించి, అభిమానించి, మమకారాన్నీ, ఆనందాన్నీ యిచ్చి, ధైర్యంగా నాచేయి అందుకున్న నా భర్త- ఈ రఘురాం నీడలో నాకు సుఖం, శాంతి వుంటాయని, అందుకు దైవం నాకు తప్పక సహాయపడతాడనీ, నా నమ్మకం.'' అంటూ భర్త రఘురాం చేయిపట్టుకుని ధైర్యంగా, హుందాగా వెళ్తున్న కూతుర్ని చూస్తూ వుండిపోయేరు ఆమె తల్లీ, తండ్రీ.

''నిన్ను నిన్నుగా ప్రేమించుటకు, నీకోసమే కన్నీరు నింపుటకు, నేనున్నానని...'' మధుర గాయకుని గళం నుండి సుమధురంగా వినపడుతోంది దూరం నుండి ఆపాట.

★

తీక్ష్మానియా

ఆఫ్ఘనిస్తాన్ ప్రజలకు ఎప్పుడూ ఏదో ఒక సమస్యే. ఇటీవల తీక్ష్మానియా అనే పరాన్న జీవి వలన ఓ విచిత్రమైన వ్యాధి సోకింది ప్రజల్లో. ఇప్పటికే లక్షమందికిపైగా ఈ వ్యాధి సోకి చనిపోయారు. పదిలక్షలమందికి ఈ పురుగు కుట్టడం ద్వారా శరీరంమీద నల్లటి మచ్చలు, వాపు వచ్చి అనారోగ్యానికి గురవుతున్నారు. ఒకసారి ఈ వ్యాధి సోకినవారికి మళ్ళీ వచ్చే అవకాశాలు లేకున్నా ఇంటికి వచ్చిన మిగతా వారికి ఈ వ్యాధి సోకే అవకాశం వుంది. పెళ్లికాని అమ్మాయిలకు సోకితే పెళ్ళిళ్ళు కావడం లేదు. అనాకారులుగా మారి శాశ్వతంగా అనారోగ్యులుగా మారిపోతున్నారు. రెండురకాల ఇన్‌జెక్షన్లద్వారా ఇప్పుడిప్పుడే కాస్త కోలుకుంటున్నారు.

హైటెక్ టీచింగ్

కంప్యూటర్లు వచ్చాక కాగితాల వాడకం బాగా తగ్గిపోయిందని మనందరికీ తెలుసు. అయితే ఇటీవల చైనా వాళ్ళు ఓ ఎలక్ట్రానిక్ పరికరాన్ని కనుగొన్నారు. మన దేశంలోలా బండెడు పుస్తకాలు మోసుకుంటూ స్కూలికి వెళ్ళక్కర్లేదు అక్కడి విద్యార్థులు. ఓ చిన్న పాకెట్ సైజ్ రేడియోలా ఉండే ఎలక్ట్రానిక్ పరికరంద్వారా స్కూల్లో చదువుకోవచ్చు. టీచింగ్ కూడా ఈ పరికరం ద్వారానే. దీనివలన పుస్తకాలు మోసే అవసరం కానీ, పెన్ను పట్టుకుని రాసే అవసరంగానీ ఉండదు. ఈ పరికరానికి 7 డాలర్లు ఖర్చు పెడితే చాలు. 300 గ్రాముల బరువుతో వుండే ఈ పరికరం పేజీలు తిప్పే అవసరం లేకుండా కళ్ల ముందు ఎలక్ట్రానిక్ టెక్స్ట్ మొత్తం కనబడుతుంది. ఇదొక విప్లవంగా రాబోతోంది. ఇండియాలో కూడా ఈ టైప్ టీచింగ్ వస్తే బావుణ్ణు!

- ప్రియ